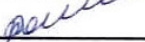

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ**

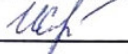
ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Гарант освітньої програми
Анастасія Большакова**

_____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

**Проректор з
навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА**

_____ 2020 р.

**Силабус
навчальної дисципліни**

« ОСНОВИ ПСИХОКОРЕКЦІЇ »

Освітня програма — Психологія

Спеціальність — 053 Психологія

Галузь знань — 05 Соціальні та поведінкові науки

Ступінь вищої освіти — бакалавр

Харків - 2020

Силабус склала
кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки
Первозна Тетяна Олексіївна

Силабус затверджено на засіданні кафедри психології та педагогіки,
протокол № 2 від « 21 » серпня 2020 р.

Голова групи забезпечення
д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Завідувач кафедри
психології та педагогіки,
д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій
протокол № 1 від « 25 » серпня 2020 р.

Голова ради факультету

Алла СОЛЯНИК

1. Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Основи психокорекції
2	Викладач	Перевозна Тетяна Олексіївна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	p.-tatjana@ukr.net
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
5	Рік підготовки	3
6	Семестр	2
7	Лекції (год.)	40
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	28
9	Самостійна робота (год.)	112
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	6
12	Загальна кількість годин	180
13	Поточний контроль	поточне опитування, контрольні тестування, реферати, есе-рефлексія
14	Підсумковий контроль	іспит

2. Анотація дисципліни

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Основи психокорекції» покликана допомогти здобувачу вищої освіти досягнути розуміння сутності діяльності практичного психолога шляхом засвоєння теретичних та практичних знань в контексті сучасних досягнень психологічної науки, психологічних закономірностей надання психологічної допомоги, класифікації видів та засобів практичної діяльності психолога, індивідуально-типологічних проявів, характеристик особистості, її розвиток і формування в процесі діяльності і спілкування, становлення впродовж життєвого шляху. У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають усвідомити психологічні аспекти викладання та виховання у закладах вищої освіти. Окрім цього «Основи психологічної практики» як навчальна дисципліна покликана сприяти формуванню у здобувачів здібностей до самооцінки, самоконтролю, самореалізації, забезпечити відпрацювання можливих моделей поведінки в ситуаціях професійної взаємодії, досягти розуміння логіки управління комунікацією, а також уміння і психологічної готовності формувати команду і працювати в ній.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Психологічна корекція функціонує і розвивається у нерозривному зв'язку як із багатьма суспільними науками (філософія, соціологія, політологія, педагогіка та ін.), так і з тими, що сфокусовані на проблемах управління виробництвом, підприємницькою та бізнесовою діяльністю. Зокрема, розгляд психологічних проблем управління та психологічний аспект використання людського ресурсу є затребуваними аспектами економічного поступу. Крім того, знання практичної

психології є важливою складовою самореалізації людини в сфері культури та творчому самовиразі. Однак особливо тісними є взаємозв'язки практичної психології саме з психологічними дисциплінами. Першочергово мовиться про загальну психологію (методологічні прийоми та принципи, функціонування психічних процесів, станів і властивостей людини), психологію особистості (проблеми самосвідомості, самооцінки, образу «Я», життєвого шляху), психологію творчості (творчі здібності особистості й особливості їх реалізації, активізація творчого потенціалу, а також умови формування і розвитку творчих особистостей в організації), соціальну психологію (взаємини особистості з іншими людьми, соціальними групами, спільнотами, соціальними інститутами, суспільством загалом), психодіагностику (профдіагностика, профвідбір, розробка та використання професіограм), вікову і педагогічну психологію (можливості особистості на різних етапах онтогенезу), психологію праці (створення тренінг-програм для персоналу та керівників організацій, складання їх психологічних характеристик, психологічної експертизи інноваційних методик управління), економічну психологію (ставлення громадян до економічної дійсності загалом, так і до конкретної економічної ситуації, що є важливим чинником у виборі управлінських засобів впливу на їх економічну поведінку), збагачуючи водночас їх своїми узагальненнями та закономірностями.

Своєю чергою, здобутий здобувачами у ході вивчення навчальної дисципліни «Основи психокорекції» фрагмент соціокультурного досвіду у вигляді системи знань, умінь, норм і цінностей стане теоретичним підґрунтям подальшого вивчення таких навчальних дисциплін як «Психологіягностика», «Основи психологічного консультування», «Основи психологічної практики», а також при проходженні виробничої практики (стажування) і підготовці освітньо-кваліфікаційних робіт (написання курсових, дипломної роботи тощо).

2.3. Мета вивчення дисципліни – Засвоєння системи психологічних знань щодо особливостей надання психологічної корекції, опосередкованої сучасною методологією, формування навичок використання повного арсеналу методів в практиці надання психологічної допомоги дорослим та дітям

2.4. Завдання вивчення дисципліни.

1. Сформуванню цілісної системи знань з психологічної корекції, що стосуються феномену, загальних засад, методології, структури, функцій, історії розвитку та її провідних сучасних тенденцій.

2. Знайомство з основними теоретичними уявленнями про психологічну корекцію і оволодіння понятійним і термінологічним апаратом дисципліни.

3. Формування уявлень про клієнта консультації, адекватних психологічним знанням.

4. Знайомство з професійними вимогами, що висуваються консультанту.

5. Вивчення основних методів, прийомів і технік психологічної корекції.

6. Вивчення форм і видів цілеспрямованого психологічного впливу в психологічній корекції.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Професійні компетентності:

- Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
- Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
- Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій
- Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації
- Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)
- Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту
- Здатність дотримуватися норм професійної етики
- Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
- Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини
- Здатність використовувати засоби культури та мистецтва у просвітницькій, психопрофілактичній діяльності та наданні психологічної допомоги різним верствам населення.

2.6. Результати навчання.

Вивчення даної дисципліни забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

- Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
- Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
- Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги
- Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання
- Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
- Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій
- Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо,.
- Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії
- Розробляти та реалізовувати програми психологічного супроводу професійної діяльності у соціокультурній сфері
- Розробляти та реалізовувати психопрофілактичні та психокорекційні (індивідуальні та групові) програми засобами культури та мистецтва
- Використовувати засоби культури та мистецтва у процесі психологічного консультування
- Планувати, організовувати та проводити масові соціокультурні заходи просвітницького та психопрофілактичного характеру (арт-терапевтичні форуми, фестивалі, майстер-класи).

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача; пропущені заняття відпрацьовуються; пропуски поточного та тематичного контролю відпрацьовуються. Форму і час відпрацювання здобувач та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Історія та сучасний стан психокорекції.

1. Предмет і завдання курсу, міжпредметні зв'язки.
2. Психологічна практика як система заходів.
3. Психотерапія як основа психологічної практики.

Тема 2. Предмет, специфіка та принципи психологічної корекції.

1. Види психологічної корекції.
2. Специфічні риси психологічної корекції.
3. Особливості психологічного консультування.

Тема 3. Психологічні особливості індивідуальної корекції.

1. Поняття втручання або інтервенції.
2. Задачі індивідуальної корекції.
3. Переваги та недоліки індивідуальної корекції.

Тема 4. Психологічна корекція засобами творчого самовиразу.

1. Казкотерапія, ізотерапія, музикотерапія, бібліотерапія, фототерапія, танцювальна терапія як методи корекції.
2. Загальні уявлення про ігрову терапію як метод корекції. Поняття та сутність пісочної терапії.
3. Анімалотерапія як нетрадиційний метод корекції

Тема 5. Психокорекційні можливості арт-терапії.

1. Корекційні можливості арт-терапії.
2. Основні механізми арт-терапії.
3. Форми арт-терапії.

Тема 6. Особливості та методи поведінкової корекції.

1. Історія поведінкової корекції.
2. Методи поведінкової корекції.
3. Психологічні засади продуктивного корекційного контакту.

Тема 7. Психогімнастика як метод психологічної корекції.

1. Роль невербальної комунікації у психогімнастиці.
2. Найпоширеніші вправи у психогімнастиці.
3. Роль та місце психогімнастики у корекції комунікативних засобів.

Тема 8. Особливості та методи соціальної корекції.

1. Прийоми соціальної корекції.
2. Особливості статусної психотерапії.
3. Умови ефективності соціальної корекції.

Тема 9. Психотерапевтичні методи психокорекції. Тілесна психотерапія.

1. Техніка Алехандера.
2. Біоенергетика Лоуена.
3. Метод Фельденкрайза.

Тема 10. Психодрама як метод психокорекції.

1. Поняття про драму як про корекційний метод.
2. Класична процедура психодрамы.
3. Психодрама, спрямована на групу.

Тема 11. Психологічні особливості групової психокорекції.

1. Психодрама, спрямована на групу.
2. Групова динаміка як складова ефективності психокорекції.
3. Особливості керівництва колекційною групою.

Тема 12. Тренінг як метод психокорекції.

1. Історія становлення тренінгу як психокорекційної форми.
2. Класифікація форм тренінгів.
3. Чинники ефективності тренінгу.

Тема 13. Психологічна корекція сімейних відносин.

1. Сімейне консультування.
2. Психолого-педагогічне консультування.
3. Корекція батьківсько-дитячих стосунків.
4. Корекція особистісного розвитку.

Тема 14. Методики корекції дитячо-батьківських відносин.

1. Особливості використання методики сімейна скульптура.
2. Особливості використання методики сімейна хореографія.
3. Особливості використання методики сімейний ритуал.

Тема 15. Психоаналітичний підхід до психологічної корекції.

1. Відмінність психологічної корекції від консультування.
2. Індивідуальна психологічна корекція.
3. Групова психологічна корекція.

Тема 16. Гуманістичний та поведінковий підходи до процесу психологічної корекції.

1. Базис клієнт-центрованої терапії.
2. Цілі гештальткорекції.
3. Задачі, котрі вирішує екзистенційна психотерапія.

5. Методи навчання:

Лекція з елементами пояснення; проблемна лекція; лекція-бесіда; лекція-дискусія; лекція-демонстрація (майстер-клас); демонстрація наочних матеріалів; дискусія; семінар-опитування; самостійна робота.

6. Форми та методи контролю:

Поточний, тематичний, підсумковий контроль. Індивідуальне та фронтальне усне опитування, Відповідь під час семінару; письмове опитування; есе-рефлексія; виступ з рефератом; виступ з презентацією; виконання індивідуального проекту; оцінка результатів неформальної освіти.

Підсумковий контроль: екзамен.

76 – 100% від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також здобувач демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові питання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.

50 – 75 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Здобувач упевнено відповідає на додаткові питання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми.

26 – 50 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові питання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді здобувач не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

0 – 25 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

Відповідь здобувача демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу.

7. Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)

35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Дуткевич, Т. В. Теорія і практика розвивально-корекційної роботи психолога: навч. посіб. Київ: КНТ, 2017. 265 с.
3. Каліна Н. Ф. Психотерапія: підручник. Київ: Академвидав, 2010. 288 с.
4. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 320 с.
5. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга»; 2006. 384с.
6. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації: навч. посіб. Чернівці: Книги-XXI, 2010. 528 с.
7. Психологічна корекція особистості дітей, які зазнали насильства в сім'ї: навч. посіб. / Максименко С.Д. та ін.. Київ: Міленіум, 2011. 250 с.
8. Практикум із групової психокорекції: підручник / С.Д. Максименко, О.О. Прокоф'єва, О.В. Царькова, О.В. Кочкурова. Мелітополь: Видавничо- поліграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с
9. Приходько Ю.О. Практична психологія: введення у професію: навч. посібник. Київ: Каравела, 2010. 265 с.
10. Приходько Ю.О. Психологічний словник-довідник: навч. посіб. Київ: Каравела, 2012. 234 с.

Допоміжна

11. Дуткевич Т.В. Практична психологія: вступ у спеціальність: навч. посіб. Київ: Центр навч. л-ри, 2009. 256 с.
12. Зелінська Т.М. Амбівалентність особистості: теорія, діагностика і психокорекція: навч. посібник. Київ: Каравела, 2010.
13. Кириленко Т. С. Психологія самопізнання: навч. посіб. Київ : Київський університет, 2015. 192 с.
14. Курлянд З.Н. Професійно-креативне середовище ВНЗ – передумова підвищення якості підготовки майбутніх фахівців. *Педагогическая наука: история, теория, практика, тенденции развития*. 2009. №1. С. 18-26.
15. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2006. 158 с.
16. Психодіагностика особистості підлітка: навч.-метод. посіб. Київ: Слово, 2009. 136 с.
17. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Харків: «Клуб сімейного дозвілля», 2016. 160 с.
18. Шадських Ю.Г. Психологія і педагогіка: навч. посіб. Львів: Магнолія плюс, 2005.

19. Шамлян К., Кліманська М. Проективні методи дослідження особистості: підручник. Львів: Видавництво ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 466 с.

Інтернет-ресурси:

Законодавство України — <https://rada.gov.ua/news/zak>

Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> —

Електронні підручники онлайн «Педагогіка і психологія» — <http://chitalka.info/psy.html>.

Вісник психології і соціальної педагогіки — <http://psyh.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/lang-1/referat-109/referatpart-4/index.html> —

БД Освіта. ua. — <http://osvita.ua/school/psychology>.

Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.

Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.